

Tilburg University

De rol van de forensisch psychiater in het verkeer tussen Volksgezondheid en Justitie van Kalmthout, A.M.; Oei, T.I.

Published in:
Forensische Psychiatrie anno 2000

Publication date:
2000

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
van Kalmthout, A. M., & Oei, T. I. (2000). De rol van de forensisch psychiater in het verkeer tussen Volksgezondheid en Justitie. In T. I. Oei, & M. S. Groenhuijsen (Eds.), *Forensische Psychiatrie anno 2000* (pp. 145-153). Gouda Quint.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

De rol van de forensisch psychiater in het verkeer tussen Volksgezondheid en Justitie

Het Beleidsplan 1999-2002, De Forensisch Psychiatrische Dienst.

A.M. van Kalmthout en T.I. Oei

Inleiding

In 1999 publiceerde de Landelijke Forensisch Psychiatrische Dienst (LFPD) het beleidsplan voor de periode 1999-2002. Het is een ambitieus document, waaruit een onmiskenbare behoefte blijkt om de Forensisch Psychiatrische Dienst duidelijker dan tot nu toe te profileren en te positioneren als onafhankelijke en multidisciplinair functionerende professionele organisatie, opererend als onmisbare schakel tussen justitie en (geestelijke) gezondheidszorg.

Het is niet onze bedoeling in deze bijdrage het beleidsplan uitputtend te bespreken. Wij beperken ons tot een drietal onderwerpen, die naar onze stellige overtuiging meer aandacht verdienen dan daaraan in het beleidsplan werd gegeven.

De relatie tussen FPD, Rechter-Commissaris en Officier van Justitie

Het Beleidsplan richt zich met name op de relatie tussen de Rechter-Commissaris en de FPD-psychiater. Het gebruikelijke beeld is immers dat de Rechter-Commissaris bepaalt of er binnen het gerechtelijk vooronderzoek (gvo) een onderzoek moet worden verricht naar de geestvermogens en/of persoonlijkheidsstructuur van een verdachte. Om daar beter zicht op te krijgen wint de RC hieromtrent advies in bij de FPD-psychiater. Het Beleidsplan stelt vervolgens dat de advisering bij voorkeur tot stand komt middels een consult door de psychiater tijdens de voorgeleiding aan de RC, waarna verslag gedaan wordt via het briefrapport of de consultbrief. Op basis van de gegroeide regionale samenwerking van FPD en Rechter-Commissaris is de praktijk ontstaan dat in veel regio's de rechterlijke macht, in casu de Rechter-Commissaris, aan de FDP een mandaat heeft verschaft inzake de beoordeling van de aard van een te verrichten gedragsdeskundig onderzoek, het aanzoeken van de gedragsdeskundigen en de toetsing van de kwaliteit van de psychiatrische en psychologische rapportage. Gezien de daarmee opgedane ervaringen bepleit het Beleidsplan dat dit systeem in alle regio's standaard wordt ingevoerd. In de aanbevelingen valt verder te lezen: 'Benoemingen van getuigedeskundigen bij een GVO-geestvermogens zou alleen moeten geschieden na advies van de FPD'.¹

1 De Forensisch Psychiatrische Dienst (FPD), Beleidsplan 1999-2002, p. 24.

De kanttekening die bij deze passages in het rapport is te maken is dat ten onrechte geen acht is geslagen op de belangrijke wijzigingen die de regeling van het deskundigenonderzoek in 1999 heeft ondergaan bij de herziening van het gerechtelijk vooronderzoek.²

Op grond van deze herziening is het uitbrengen van een onderzoek naar de persoonlijkheid van de verdachte niet langer meer gekoppeld aan de voorwaarde dat er ook een gerechtelijk vooronderzoek moet plaats vinden. Onder de oude regeling kon formeel ook de Officier van Justitie (OvJ) ambtshalve of op verzoek van de verdachte een of meer deskundigen benoemen, met de opdracht om een onderzoek naar de persoonlijkheid van de verdachte in te stellen, maar in de praktijk werd van deze bevoegdheid zelden gebruik gemaakt. Art. 151 Sv eiste immers niet alleen dat de OvJ een vordering tot een gerechtelijk vooronderzoek had ingediend maar stelde voor de benoeming van een deskundige als aanvullende eis dat er -in afwachting van het optreden van de Rechter-Commissaris- sprake moest zijn van een dringende noodzakelijkheid. Daarvan is bij een gedragsdeskundig onderzoek zelden of nooit sprake. De vraag die bij de herziening van het gerechtelijk vooronderzoek aan de orde werd gesteld was dan ook of deze automatische koppeling van gedragsdeskundig onderzoek aan een gerechtelijk vooronderzoek wel nodig en wenselijk was. In de praktijk betekende dit immers dat als de OvJ van mening was dat een gedragsdeskundige rapportage gewenst was, hij altijd verplicht was een gerechtelijk vooronderzoek te vorderen.

Met name in situaties waarbij een gedragsdeskundig advies een wettelijke eis is om bepaalde vrijheidsbenemende maatregelen te kunnen toepassen (artt. 37, 37b en 38c Sr), is er geen reden om dit advies in te winnen via de omslachtige procedure van het gerechtelijk vooronderzoek. Het nieuwe art. 151 Sv verlegt dan ook het accent bij de aanvraag van een deskundigenonderzoek van de Rechter-Commissaris naar de OvJ. Ongeacht of er al dan niet een gerechtelijk vooronderzoek wordt gevorderd, is de OvJ krachtens het nieuwe art. 151 Sv bevoegd, ambtshalve of op verzoek van de verdachte of diens raadsman, een of meer vaste gerechtelijke deskundigen te benoemen, die tot tot taak hebben hem voor te lichten of bij te staan alsmede, zo nodig een onderzoek in te stellen en daarover schriftelijk verslag uit te brengen. Expliciet wordt daarbij vermeld dat onder onderzoek ook moet worden verstaan een onderzoek naar de persoonlijkheid van de verdachte.

In een tweetal opzichten is de regeling van art. 151 Sv strikter dan de inschakeling van gedragsdeskundigen door de Rechter-Commissaris.

In de eerste plaats blijft de bevoegdheid van de OvJ beperkt tot de benoeming van vaste gerechtelijke deskundigen. Deze vaste gerechtelijke deskundigen zijn als zodanig beëdigd door het Gerechtshof in welks ressort de deskundige woont. Dit biedt een zekere garantie voor de ook in het beleidsplan bepleite deskundigheid

2 Stb. 1999, 243.

en betrouwbaarheid van de deskundige. De vraag die hierbij gesteld zou kunnen worden is, waarom de wetgever deze voorwaarde niet ook heeft gesteld bij de benoeming -ambtshalve dan wel op vordering van de OvJ van een gedragsdeskundige door de Rechter-Commissaris of rechtbank (artt. 227 en 299 Sv). Ook zou het in de lijn van de gegroeide praktijk hebben gelegen wanneer bij gelegenheid van deze wetswijziging de centrale rol van de FPD bij het aanzoeken van rapporteurs en de toetsing van de kwaliteit van de psychiatrische en psychologische rapportages wettelijk zou zijn verankerd.

Een tweede belangrijk verschil met het deskundigenonderzoek tijdens het gerechtelijk vooronderzoek en het onderzoek ter terechtzitting is dat de artikelen 226-236 Sv bij de deskundigenbenoeming door de OvJ niet van overeenkomstige toepassing zijn verklaard. Dit betekent dat wanneer de verdachte een door hem aanbevolen deskundige wenst te zien benoemd, dan wel een deskundige wil aanwijzen die het recht heeft bij het onderzoek van de benoemde deskundige tegenwoordig te zijn, of een deskundige wil aanwijzen om het verslag van de benoemde deskundige te onderzoeken dan wel wanneer hij het rapport van de benoemde deskundige betwist en wenst dat het onderzoek aan een andere deskundige wordt opgedragen, hij alsnog aan de OvJ zal moeten verzoeken een gerechtelijk vooronderzoek te starten. Art. 151 Sv ziet dan ook vooral op situaties waarin de verdachte of diens raadsman tegen de benoeming van een deskundige door de OvJ geen bezwaar maken. De vraag blijft derhalve waarom de wetgever er niet voor heeft gekozen om de waarborgen, waarop de verdachte zich kan beroepen bij een deskundigenonderzoek in het kader van een gvo, niet ook van toepassing heeft verklaard op het deskundigenonderzoek in de vooronderzoeksfase.³ Ook onder de nieuwe regeling blijft derhalve de situatie bestaan dat om oneigenlijke en onnodige gronden tot een gerechtelijk vooronderzoek wordt overgegaan, iets wat de wetgever nu net wilde terugdringen.

Afgezien van het efficiency-argument is een ander niet onbelangrijk voordeel van het gewijzigde art. 151 Sv dat daarmee het onderscheid is komen te vervallen in de regeling met betrekking tot de aanvraag van forensische rapportage en de voorlichtingsrapportage door de Reclassering. Dit maakt het mogelijk dat reeds in de fase van het voorbereidend onderzoek richtlijnen worden ontwikkeld met betrekking tot de forensische rapportage en de voorlichtingsrapportage en dat criteria worden ontwikkeld waaraan deze rapportages, ook in hun onderlinge samenhang, moeten voldoen. Aldus kan invulling worden gegeven aan de ook in het Beleidsplan geuite streven naar 'ontwikkeling van consultatie, gezamenlijk Pro Justitia onderzoek en rapportage'.⁴ Deze richtlijnen zouden ook een duidelijkheid moeten verschaffen over de rol van de FPD inzake de beoordeling van de aard

3 Zie in dit verband ook de aanbevelingen van Kwakman 2000, i.h.b. p. 384 e.v.

4 De Forensisch Psychiatrische Dienst (FPD), Beleidsplan 1999-2002, p. 7.

van een te verrichten gedragsdeskundig onderzoek, het aanzoeken van een deskundige en de toetsing van de kwaliteit van de psychiatrische en psychologische rapportage. Wenselijk is dat deze richtlijnen ook duidelijke criteria bevatten over het in het Beleidsplan geschetste dilemma in hoeverre een FPD-psychiater kan rapporteren in een arrondissement, waar hij zelf ook adviseert aan het Openbaar Ministerie en de Rechterlijke Macht over de aanwijzing van rapporteurs.⁵

Wenselijk zou ook zijn dat de richtlijnen criteria bevatten aan de hand waarvan duidelijker dan tot nu toe kan worden vastgesteld in welke gevallen een forensische rapportage geïndiceerd is. Onder de oude regeling bepaalde veelal het toeval of er al dan niet door de Rechter-Commissaris om een gedragsdeskundig advies werd gevraagd. Wellicht zou het te overwegen zijn, dat er gedurende de opleiding tot lid van de rechterlijke macht of het Openbaar Ministerie een stage bij een Forensisch Psychiatrische Dienst waarin veel wordt gerapporteerd (zoals in Amsterdam, Rotterdam, Den Bosch) wordt ingepland. Het gaat tenslotte om de vraag om, naast theoretische kennis, ook de praktische overwegingen voor het indiceren van gedragsdeskundig onderzoek, zich eigen te maken.⁶

De gedragsdeskundige als getuige en/of deskundige

Opmerkelijk in het Beleidsplan is het consequent volgehouden hanteren van de term getuige-deskundige waar feitelijk alleen deskundige wordt bedoeld. Getuigen en deskundigen zijn doorgaans onderscheiden personen. Art. 260 lid 3 Sv regelt de wijze waarop verdachte, getuigen of deskundigen kan doen oproepen of ter terechtzitting meebrengen. Art. 264 Sv regelt de bevoegdheid van de OvJ om te weigeren door verdachte opgegeven getuigen of deskundigen te doen oproepen.

De deskundige rapporteur pro Justitia kan in voorkomende gevallen door de OvJ worden opgeroepen om ter terechtzitting als deskundige met betrekking tot de persoon van de verdachte terzake een verklaring af te leggen omtrent datgene wat zijn wetenschap hem leert over de aan hem voorgelegde vragen.

De in het spraakgebruik ingeburgerde term getuige-deskundige⁷ is geen juridisch begrip. De term zal men dan ook niet in het Wetboek van Strafvordering aantreffen. Een deskundige die tevens opereert als getuige vervult twee onderscheiden rollen. Het is dus niet zo dat de term 'getuige-deskundige' wettelijk als zodanig bestaat, laat staan dat een deskundige per definitie in die hoedanigheid zou worden benoemd. Het komt soms voor dat de rechter de deskundige ook als getuige wil horen. In de Leidse Balpenzaak, bijvoorbeeld, was de psychotherapeute van verdachte in dusdanige gewetensnood geraakt, dat zij voor de rechter getuigde, dat verdachte haar had verteld diens moeder te hebben gedood. Verdachte werd

5 De Forensisch Psychiatrische Dienst (FPD), Beleidsplan 1999-2002, p. 22.

6 Vgl. Van Kuijck & Vegter 1999; Oei 1995.

7 Getuige-deskundige is iemand die voor het gerecht als getuige optreedt op een gebied waarop hij of zij deskundig is, Van Dale 1995.

in eerste aanleg op basis van genoemde getuigenis veroordeeld tot 12 jaar gevangenisstraf. In hoger beroep werd verdachte echter vrijgesproken, aangezien het gehanteerde bewijs niet tot de rechterlijke overtuiging had geleid, dat verdachte feitelijk de dader was. Naderhand werd de psychotherapeute door de beroepsvereniging van psychologen veroordeeld onrechtmatig te hebben gehandeld door schending van haar beroepsgeheim. Het verschil is dat een getuige verklaart omtrent feiten of omstandigheden welke hij zelf waargenomen of ondervonden heeft.⁸ Is er sprake van dat de deskundige bij zijn onderzoek iets heeft waargenomen of ondervonden wat buiten het terrein van zijn onderzoek en wetenschap als deskundige valt, dan moet dit worden beschouwd als een waarneming of ondervinding in hoedanigheid van getuige. Het is wel toegestaan dat de deskundigenverklaring is gebaseerd op wat door anderen was verklaard, hetzij door lezing van het procesdossier, of op basis van getuigenverklaringen die in processen-verbaal zijn opgenomen. Interessant is dat de gedragsdeskundige verschilt van andere deskundigen (bijvoorbeeld de scheikundige) in het object van onderzoek: de persoon - en geen materiële omstandigheid of kenmerk - van de verdachte. In dit opzicht kan de psychiater/psycholoog veel betekenen voor de strafrechter die, voordat hij vonnis wijst, ook inzicht in de persoon van de verdachte dient te verwerven.⁹ Het gaat om onderscheiden taken en juridische posities. Willen deze door een persoon kunnen worden uitgeoefend dan zal deze zowel als getuige, en, los hiervan, ook als deskundige de eed of de belofte op de zitting dienen af te leggen. Een deskundige wordt dus in beginsel niet als 'getuige-deskundige' benoemd als hij als rapporteur pro Justitia fungeert, - wat abusievelijk wél in het Beleidsplan wordt gesteld, respectievelijk wordt verondersteld (zie p. 9 e.v.). Het is bovendien lang niet zeker dat de rapporteur pro Justitia als deskundige, laat staan als getuige in een bepaalde zaak wordt opgeroepen, zeker niet nu ook de OvJ deze deskundigen in de eerste fase van het strafproces kan benoemen. Dat zo'n oproep vroeger veel vaker, of zelfs routinematig, plaatsvond, getuigt de volgende anekdote van Jan Smilde, forensisch psychiater in ruste. Vele jaren geleden, ...'werd mij verteld dat het Openbaar Ministerie (OM) *altijd* de "deskundige" opriep "voor het geval dat de rechter vragen had, of het OM zelf". Ik heb daar eens tegen geprotesteerd, als "een verspilling van tijd en geld en respect voor de rapporteur". Men was aanvankelijk

8 Onder een verklaring van een getuige moet volgens art. 342 lid 1 Sv worden verstaan: 'zijn bij het onderzoek op de terechtzitting gedane mededeling van feiten of omstandigheden, welke hij zelf waargenomen of ondervonden heeft'. Zie 'De Balpenzaak', *De Psycholoog*, 1997, p. 526-529.

9 Zie bijvoorbeeld HR 3 mei 1955, NJ 1955, 684 m.nt. BVAR; HR 11 december 1933, NJ 1934, p. 172 m.nt. T.; HR 26 april 1977, NJ 1978, 200 en de conclusie van J. Remmelink; de conclusie van J. Leijten vóór HR 11 mei 1982, NJ 1982, 592; HR 14 juni 1960, NJ 1960, 597 m.nt. BVAR. Zie ook de conclusie van J. Remmelink vóór HR 30 januari 1979, NJ 1979, 276; HR 15 januari 1991, NJ 1991, 668 m.nt. C. Zie Jelgersma 1911, p. 9-64.

verbaasd!’¹⁰ Een oproep van de OvJ om als deskundige te worden gehoord, vindt alleen plaats, wanneer de rechter nadere toelichting op het rapport terzake behoeft, en doorgaans wanneer de rapporteur pro Justitia als tegendeskundige is benoemd (vergelijk artt. 233, 234 en 235 Sv). Een tot rapporteur pro Justitia door de OvJ of rechter benoemde deskundige fungeert dus zelden als deskundige en nog minder ook als getuige op de rechtszitting. Het gebeurt wel vaak dat de psychiater of psycholoog van een TBS-inrichting als ‘getuige en deskundige’ voor de rechtszitting wordt opgeroepen en ter plekke de eed of belofte aflegt, wanneer deze over de behandelvoortgang van de TBS-gestelde, op basis van het deskundigenonderzoek, dient te verklaren en te getuigen. In zo’n geval wordt door de rechter kennelijk ervan uitgegaan dat de deskundige op het moment dat hij de belofte of eed aflegt, dit zowel doet als getuige, én als deskundige.

Zou anderzijds de gedragsdeskundige onverhoopt getuige zijn geweest van het tenlastegelegde delict of anderzijds bij zijn onderzoek als deskundige, feiten of omstandigheden ervaren of waarnemen die voor het rechterlijk oordeel van belang zijn, dan zou een dergelijk conflict van belangen een zowel formeel als inhoudelijk beletsel vormen voor benoeming tot rapporteur pro Justitia door de rechter of tot voortzetting van zijn werk in beide hoedanigheden. Eerdere bekendheid met de persoonlijke aspecten van de verdachte, in geval van een behandelrelatie, vormt een hindernis voor benoeming tot rapporteur pro Justitia van verdachte. Uitzonderingen hierop vormen in het verleden gepleegde onderzoeken bij dezelfde justitiabele, alsmede de situatie waarin de deskundige reeds brieffrapporteur inzake verdachtes persoonlijkheid was en, op voordracht van het hoofd van dienst van de FPD, door de RC als zodanig benoemd is. Het brieffrapport is een schriftelijk verslag over een justitiabele, uitgebracht aan een rechterlijke instantie, door een FPD-psychiater in zijn functie als justitieel forensisch psychiater. Het lijkt nuttig om de term ‘brieffrapport’ te blijven gebruiken, nu de nota van het Ministerie van Justitie over gedragscodes daarover uitweidt.¹¹

Wat heeft prioriteit: zorg of rapportage?

Een derde kanttekening bij het Beleidsplan betreft de expliciete prioritering van de zorgtaken van de FPD-psychiater, terwijl de rapportagetaken een goede tweede plaats innemen. Niet duidelijk is of deze accentuering gebaseerd is op overwegingen van beleidsmatige aard, dan wel op die van de gedragsdeskundige identiteit van psychiaters. Psychiaters zijn artsen en hebben geleerd om mensen te behandelen en hen zo goed en zo kwaad als het gaat beter te maken. Als goede dokters moeten ze evenwel de informatie over de patiënt eerst duidelijk voor ogen hebben, een behandelplan ontwikkelen, en dit overdragen aan collega’s of andere functionarissen

10 J. Smilde, schriftelijke mededeling, juli 1999.

11 Zie Gedragscodes voor districtpsichiater, Ministerie van Justitie, 1997, p. 9. Vgl. Oei 1998; Oei 1999.

die in de zorgketen een rol spelen. Hoe en wat het ook zij: beleid, eigen gemoed of intuïtie, - van belang lijken ons de feitelijke redenen van bestaan van de justitieel forensisch psychiater. Niet te ontkennen valt dat de rapporterende taken een steeds belangrijker deel van het werk van de FPD-psychiater uitmaken. In dit opzicht is het jammer dat het Beleidsplan geen aandacht besteedt aan het Wetsvoorstel Strafrechtelijke Opvang Verslaafden, waarbij de gedragsdeskundige rapportage van doorslaggevend betekenis is voor de oplegging van de nieuwe 'SOV' maatregel.¹² Hier stelt zich immers ook de vraag in hoeverre de desbetreffende rapportage tot het taakveld van de FPD-psychiater behoort en welke kwaliteitseisen aan dit specifieke gedragsdeskundig onderzoek moeten worden gesteld.

Het huidige en toekomstige takenpakket overziende moet worden geconcludeerd dat de rapportagetaken die plaats moeten hebben, die zij in feite al innemen, namelijk de voorste in de rij van FPD-opdrachten. Rapportage- en zorgtaken vormen een niet-identieke tweeling, waarvan de rapportagetaak net iets ouder is dan de zorgtaak, al was het alleen maar door het bekende feit dat de dokter eerst diagnosticeert en dan de behandeling instelt. Dit betekent echter geenszins dat de zorgtaken van minder belang zouden zijn. Een kwalitatief goede rapporteur moet toch allereerst een voortreffelijke behandelaar zijn. Althans, hij dient inzicht te hebben in wat mensen beweegt en motiveert. De 'pp-er' (psychiater-psychotherapeut) is niet voor niets een reeds jarenlang gebezigde term in het Pieter Baan Centrum. Daarmee wordt de primus inter pares van het rapporterend gedragsdeskundig team bedoeld.

De forensische gedragsdeskundige verwordt al gauw tot een papieren expert, indien hij het rapporteren zou staken. Het is derhalve sterk aan te bevelen dat iedere forensisch psychiater regelmatig rapporteert pro Justitia, zo mogelijk zowel in strafrechtelijk als bestuursrechtelijk verband.

Tot Slot

Forensisch psychiaters, zoals de FPD-psychiater, hebben in hun rapportagewerk als onafhankelijk deskundige van doen met belangen tussen mensen en instanties, tussen verdachte en de maatschappij, tussen TBS-gestelde en de inrichting, tussen collegae-rapporteurs en de rechterlijke macht. Is het niet zo, dat het afwegen van de verschillende belangen hen als het ware 'in het bloed is meegegeven', of wellicht door ervaring, is bijgebracht, en juist om die reden voor dit vak heeft doen kiezen? Het stromen van dit forensische bloed in de aderen maakt, dat de forensisch psychiater altijd weer verwonderd en verbaasd, soms ontroerd of geschokt, zijn klanten, de justitiabelen, ontmoet. Hij deint mee met hun ellende, en hun gevoelens van beperktheid en gehavendheid, maar moet op het uur U, wanneer hij voor de rechter zijn bevindingen toelicht en verantwoording aflegt, toch steeds weer het

12 Kamerstukken II, 1999/2000, 26023.

gevoel onderdrukken, al is het voor het moment, - dat hij net zo goed op de plaats van die justitiabele had kunnen staan. Aan welke expertise had hij, - op de plaats van de justitiabele gezeten, - dan op zo'n moment behoefte? Aan die van de gedragsdeskundige die elke vorm van onrechtmatigheid met al dan niet plaatsvervangende schaamte of minachting verafschuwt? Of aan die van de deskundige die zijn kennis en ervaring ten dienste stelt van de zaak van verdachte, zodat Vrouwe Justitia een daad van gerechtigheid kan stellen? Niet vergeten mag worden dat van de FPD-psychiater weliswaar een loyale en coöperatieve instelling mag worden verwacht ten opzichte van de strafrechtspleging, maar dat hij tegelijkertijd ook gebonden is aan de wetgeving van de gezondheidszorg en de regelgeving van de KNMG. Terecht stelt het Beleidsplan dan ook dat ook de aan een psychische stoornis lijdende justitiabele, die doorgaans toch al in een kwetsbare positie verkeert, moet kunnen rekenen op een arts, die zijn vertrouwen in alle opzichten waard is.¹³

Aangehaalde literatuur

Van Dale 1995

Van Dale, *Groot woordenboek der Nederlandse taal*, Utrecht/Antwerpen: Van Dale Lexicografie 1995.

Jelgersma 1911

G. Jelgersma, *De Papendrechtsche strafzaak en de psychiater: twee opstellen. Eenige opmerkingen naar aanleiding van de Papendrechtsche Strafzaak. De beteekenis van de psychiatrie voor de strafrechtspraak*, Amsterdam: Scheltema & Holkema 1911.

Van Kuijk & Vegter 1999

Y.A.J.M. van Kuijk & P.C. Vegter, 'De tbs in de rechtspraak', in: 'De tbs ter discussie', *Justitiële Verkenningen* 1999, p. 54-66.

Kwakman 2000

N.J.M. Kwakman, 'De deskundige in het strafproces', in: M.S. Groenhuijsen en G. Knigge (red), *Het onderzoek ter zitting. Onderzoeksproject Strafvordering 2001, Eerste interimrapport*, Groningen: Rijksuniversiteit Groningen 2000, p. 342-395.

Oei 1995

T.I. Oei, *Feit en Fictie*, Arnhem: Gouda Quint 1995.

Oei 1998

T.I. Oei, 'De districtopsychiatrische rapportage', *Medisch Contact* 1998, p. 1062-1064.

13 De Forensisch Psychiatrische Dienst (FPD), Beleidsplan 1999-2002, p. 23.

Oei 1999

T.I. Oei, 'Het rapporteren voor de rechtbank', *Proces* 1999, p. 62-63.

Personalia

A.M. van Kalmthout is universitair hoofddocent strafrecht aan de KUB en Honorair Professor aan de Staatsuniversiteit van Krasnoyarsk in Rusland. Zijn specialisaties zijn penitentiair recht en sanctierecht, vreemdelingenrecht en Rechtsvergelijking. Op deze terreinen publiceerde hij een groot aantal artikelen en boeken. Belangrijkste nevenfuncties op het vakgebied zijn: Voorzitter van de Commissie van Toezicht bij het Justitieel Complex Koning Willem II te Tilburg, lid van de commissie van Toezicht bij de Penitentiaire Inrichting voor vrouwen te Breda, Voorzitter van de Stichting Rechtsbijstand Asiel te Den Bosch, lid van twee commissies van de Nationale Gezondheidsraad, redactielid van 7 internationale vaktijdschriften en algemeen adviseur van de Stichting Reclassering Nederland. Daarnaast is hij als vast expert van de Raad van Europa betrokken bij de hervorming van het Strafrecht en penitentiair recht in de voormalige oostbloklanden.